

Sygn. akt VIII Gz 56/22 p-I

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2022 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **w W.**

przeciwko **M. M.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt VIII GC 277/21

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt VIII Gz 56/22 p-I

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 9 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił wniosek strony pozwanej o wyłączenie sędziego Marcina Winczewskiego od rozpoznania sprawy toczącej się przed tym Sądem pod sygn. akt VIII GC 277/21, motywowany uzasadnionymi – zdaniem tej strony – obawami co do braku bezstronności przy wyrokowaniu oraz nieważności postępowania ze względu na powołanie go na to stanowisko przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), co w świetle m.in. wyroku TSUE z dnia 2 marca 2021 r., C-824/18 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) wskazywało na wątpliwości co do bezstronności i niezależności sądu w tak wyłonionym składzie.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wyjaśnił w pierwszej kolejności, że rozpoznanie przedmiotowego wniosku – stanowiącego kwestię wpadkową w toku postępowania w sprawie – należało do jego kompetencji, jako sądu, w którym sprawa ta się toczy (art. 52 § 1 k.p.c.). Wprawdzie wyjątek od powyższej reguły ustawodawca przewidział w art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm. – dalej jako „ustawa o SN”) – przekazując od dnia 14 lutego 2020 r. do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących m.in. wyłączenia sędziego, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego – co do tego przepisu jednak, w ramach postępowania toczącego się obecnie na skutek skargi Komisji Europejskiej przed

Trybunałem Sprawiedliwości UE pod sygnaturą C-204/21, Rzeczpospolita Polska została w dniu 14 lipca 2021 r. zobowiązana natychmiast i do czasu wydania wyroku kończącego to postępowanie do zawieszenia jego stosowania (C-204/21 R, LEX nr 3196955).

Rozpoznając w związku z tym przedmiotowy wniosek merytorycznie Sąd Okręgowy uznał, że dla oceny zarzutu strony pozwanej odnoszącego się do obawy o zaistnienie w sprawie nieważności postępowania z uwagi na wątpliwość co do prawidłowości powołania sędziego, a także tego czy zagwarantowana jest jego niezawisłość w orzekaniu w tej konkretnej sprawie, konieczna jest odwołanie się do pojęcia składu sądu sprzecznego z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Swoje obawy w tym zakresie pozwany motywował odwołując się do uchwały Sądu Najwyższego w składzie połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020, jak również wyroków TSUE: z dnia 2 marca 2021 r. C-824/18 w sprawie AB i in. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa; z dnia 19 listopada 2019 r. w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18, C-625/18, a także orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie (...) przeciwko W., skarga nr (...).

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy (Sąd pierwszej instancji) odwołał się przede wszystkim do analizy standardów prawa do niezawisłego i bezstronnego sądu w powołanym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE, a także wyrokach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), m.in. Wielkiej Izby z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie G. A. przeciwko I., skarga nr (...), a także z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie R. przeciwko P., skarga nr (...). W tej kwestii w pełni zaaprobował stanowisko przyjęte przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 października 2021 r., II AKa 154/21 (LEX nr 3251903) podkreślając, że chociaż ewentualna wadliwość dotycząca trybu, w którym doszło do powołania sędziego, może być istotnym czynnikiem oceny, czy respektowane jest prawo jednostki do rozpoznania jej sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, to jednak systemowe wady w procedurze powołania sędziego nie muszą automatycznie prowadzić do uznania, iż taki sędzia nie daje należytej rękojmi niezawisłości i bezstronności. Zachodzi w takim przypadku konieczność dokonania oceny wszystkich istotnych czynników dotyczących zarówno procedury, w której doszło do powołania danej osoby na urząd sędziego, jak i innych elementów istotnych z punktu widzenia oceny niezawisłości sędziego, nie tylko z punktu widzenia uwarunkowań ustrojowo-organizacyjnych, ale także ściśle związanych z osobą sędziego i jego postawą, zarówno przed powołaniem na dane stanowisko sędziowskie, jak i później. Dopiero zbadanie i łączna ocena tych wszystkich okoliczności może prowadzić do wniosku, iż u jednostek (stron) mogą powstać uzasadnione wątpliwości co do braku niezależności sędziego od czynników zewnętrznych.

Sąd pierwszej instancji uznał w związku z tym za aktualne stanowisko przyjęte w przywołanej także przez pozwanego uchwale Sądu Najwyższego w składzie połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNC 2020, nr 4, poz. 34), w której punkcie 2 sprzeczności składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., w przypadku osoby powołanej na urząd sędziego w sądzie powszechnym (a taki orzeka w przedmiotowej sprawie), upatruje się nie w samym fakcie powołania sędziego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) – jak czyni to pozwany – lecz w sytuacji w której wadliwość procesu powoływania doprowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Sąd Okręgowy zaaprobował pogląd, że nie może być kwestionowany formalny status sędziów powołanych w powyższym trybie przez Prezydenta RP (art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP), bowiem skuteczność (ważność) takiego aktu nie podlega weryfikacji, a sędziowie – w myśl art. 180 ust. 1-5 Konstytucji RP – są nieusuwalni, poza jedynie określonymi ustawą przypadkami złożenia z urzędu na mocy orzeczenia sądu, przeniesienia do innej siedziby (sądu) lub na inne stanowisko, bądź w stan spoczynku (m.in. pkt 11 uzasadnienia ww. uchwały połączonych Izb SN; a także: pkt 133 i 145 wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 19 listopada 2019 w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18). Sąd Najwyższy orzekający w składzie połączonych Izb w pkt 47-53 uzasadnienia

powołanej uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020) zaproponował natomiast mechanizm ustalania przesłanek stosowania art. 379 pkt 4 k.p.c. w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych, który polega na dokonaniu oceny szeregu okoliczności obejmujących zarówno stopień wadliwości poszczególnych postępowań konkursowych, jak też odnoszących się do samych sędziów biorących w nich udział oraz charakteru spraw, w których orzekają lub orzekały sądy z ich udziałem. Pomimo więc zaakcentowania przez Sąd Najwyższy w powołanym składzie zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w uzasadnieniu powyższej uchwały podkreślono, że w sytuacji gdy w konkretnych okolicznościach (co do konkretnego sędziego) wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, będzie to równoznaczne z zachowaniem minimalnego standardu warunkującego postrzeganie sądu jako bezstronnego i niezawisłego.

W ramach zróżnicowania i indywidualizacji oceny wpływu wadliwości procesu powołania na urząd sędziego na dochowanie standardu bezstronności i niezawisłości sądu orzekającego z udziałem takiego sędziego Sąd Najwyższy uznał w uzasadnieniu ww. uchwały za konieczne uwzględnienie całego zespołu rozmaitych kryteriów m.in. przyjmując domniemanie prawidłowości weryfikacji w przypadku objęcia kolejnego urzędu przez sędziego w sądzie wyższego rzędu, przez osobę, która była już wcześniej powołana na urząd sędziego w niebudzących wątpliwości procedurach. Pośród okoliczności odnoszących się do osoby samego sędziego, Sąd Najwyższy uznał tam, że mogą mieć znaczenie m.in.: występowanie przed powołaniem na urząd określonych powiązań ze środowiskami politycznymi (władzą wykonawczą i ustawodawczą), które uzyskały dominujący wpływ na prace KRS, brak ich transparentności i arbitralność podejmowanych decyzji, np. przy braku opinii organów samorządu sędziowskiego, lub po uzyskaniu opinii wyraźnie ukazującej brak poparcia kandydatury, pomijanie ocen odnoszących się do kompetencji, czy też jakości pracy kandydata – co może świadczyć o tym, że swoje powołanie dany sędzia zawdzięcza politycznemu poparciu, a nie wiedzy prawniczej i doświadczeniu. Sąd Najwyższy wyraźnie podkreślił wreszcie w tej kwestii, że w sytuacji gdy dana osoba spełniałaby obowiązujące kryteria wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej procedurze postępowania przed KRS – w szczególności w przypadku pozytywnych opinii wynikających z rzetelnej oceny, w tym w szczególności z bezstronnych wizytacji – nie można kwestionować zachowania minimalnego standardu warunkującego postrzeganie sądu z udziałem tego sędziego jako bezstronnego i niezawisłego. Odnośnie kryteriów istotnych dla dokonania kontroli, czy i w jakim stopniu wadliwości procesu nominacyjnego sędziego sądu powszechnego wpłynęły na gwarancje prawa do niezawisłego i bezstronnego sądu, kontrola taka powinna w związku z tym uwzględniać trzy istotne aspekty: (1) stopień wadliwości danego postępowania konkursowego, (2) okoliczności odnoszące się do samego sędziego biorącego w nim udział oraz (3) charakter sprawy, w której orzeka sąd z udziałem takiego sędziego (pkt 47, 50, 52 i 53 uzasadnienia ww. uchwały SN z dnia 23 stycznia 2020 r.).

Odwołując się do tychże kryteriów Sąd Okręgowy (Sąd pierwszej instancji) podkreślił przede wszystkim, że wnioskujący o wyłączenie sędziego Marcina Winczewskiego pozwany, poza ogólnym powołaniem się na obawę co do braku jego bezstronności, nie wskazał żadnych innych okoliczności dotyczących bezpośrednio tego sędziego, w szczególności związanych z przebiegiem postępowania konkursowego w następstwie którego objął on stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, czy też dotyczących rozstrzyganej sprawy. Tymczasem, zdaniem tego Sądu, dla uznania zasadności wniosku o wyłączenie sędziego na tej podstawie nie jest wystarczające powołanie się wyłącznie na fakt, że orzekający w danym postępowaniu sędzia sądu powszechnego powołany został do pełnienia urzędu na wniosek KRS w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, tj. bez wskazania innych konkretnych faktów wskazujących na naruszenie standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy z urzędu zdecydował się wskazać na informacje dotyczące przebiegu postępowania nominacyjnego sędziego Marcina Winczewskiego. Z uzasadnienia uchwały KRS Nr 593/2019 z 26 czerwca 2019 r. wynika, że sędzia ten starał się o nominację w sądzie wyższego rzędu (Sądzie Okręgowym), będąc już wcześniej powołanym na urząd sędziego sądu rejonowego (w roku 2012), w procedurze niebudzącej jakichkolwiek

wątpliwości. W ramach kolejnego konkursu o awansie sędziego M. W. zdecydowały natomiast: odpowiedni staż zawodowy i bogate doświadczenie zawodowe, zdobyte m.in. w trakcie orzekania na delegacji w sądzie okręgowym, a przede wszystkim pozytywna ocena kwalifikacyjna sędziego wizytatora, z której wynika, że kandydat osiągał bardzo dobre wyniki w zakresie stabilności orzecznictwa i daje rękojmię właściwego wykonywania obowiązków sędziego w sądzie wyższej instancji. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy stwierdził, że decyzje KRS o przedstawieniu Prezydentowi kandydatury sędziego M. W. w obu ww. konkursach, oparte były wyłącznie na argumentach merytorycznych, a w drugim konkursie dokonano ponadto porównania jego kandydatury z kontrkandydatem, oceniając jego kompetencje zawodowe zdecydowanie wyżej (m.in. gdy chodzi o stabilność orzecznictwa), a przy tym jednoznacznie pozytywnie. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw aby zasadnie można było zarzucić temu sędziemu brak niezawisłości czy niezależności, w szczególności wskazujących na jakąkolwiek zależność tego sędziego od przedstawicieli władzy wykonawczej czy ustawodawczej.

Dodatkowo Sąd Okręgowy podkreślił, że z urzędu ma wiedzę i o tym, że także w innej sprawie prowadzonej przez tym Sądem (sygn. akt VIII GC 357/19), apelacja oparta wyłącznie na zarzucie nieważności postępowania wobec twierdzenia, że wyrokujący w niej sędzia Marcin Winczewski pełni swój urząd z nadania Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został wyłoniony z naruszeniem przepisów prawa (art. 379 pkt 4 i 5 k.p.c. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności), została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 2 listopada 2021 r. (sygn. akt I AGa 150/21).

Jako podstawę oddalenia wniosku o wyłączenie sędziego Sąd pierwszej instancji powołał przepis art. 49 k.p.c. a contrario.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany zarzucając mu naruszenie:

1. art. 48 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy zachodzą przesłanki do wyłączenia sędziego z urzędu, gdy sposób jego powołania – w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego – jest niewłaściwy, a więc zachodzi obawa, że dalsze procedowanie w sprawie będzie stanowiło naruszenie art. 379 pkt 4 k.p.c., polegające na sprzeczności składu sądu z przepisami prawa;
2. art. 49 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy w sprawie istnieje uzasadniona obawa co do braku bezstronności w czasie wyrokowania oraz ze względu na uzasadnioną obawę przed ustaleniem nieważności postępowania ze względu na to, że orzekający w niej sędzia został na to stanowisko powołany przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), co w świetle orzeczeń TSUE, w tym m.in. wyroku z dnia 2 marca 2021 r., C-824/18 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) wywołuje wątpliwości co do bezstronności i niezależności tak wyłonionego sądu;
3. art. 379 pkt 4 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i dalsze procedowanie w sprawie przez sędziego Marcina Winczewskiego, co wywołuje uzasadnioną obawę co do wystąpienia sprzeczności składu sądu z przepisami prawa, która w rozumieniu tego przepisu zachodzić będzie także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie, ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia i wyłączenie sędziego Marcina Winczewskiego od orzekania w niniejszej sprawie.

Uzasadniając zażalenie pozwany podniósł, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka sąd bezstronny to taki, co do którego nie zachodzą żadne podstawy do jakiegokolwiek spekulacji na

temat wpływu sił politycznych lub innych na jego funkcjonowanie (wyrok ETPCz z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie (...) przeciwko W., § 58). Zdaniem skarżącego konieczne jest w związku z tym poddanie pod rozwagę Sądu dokonanie zmiany sędziego orzekającego w niniejszym postępowaniu, ze względu na dobro stron, które może doznać uszczerbku w przypadku konieczności ponownego procedowania. Nie powinno się bowiem odmiennie (łagodniej) oceniać prawidłowości powołania sędziego sądu powszechnego, w sytuacji gdy z ww. uchwały SN z dnia 23 stycznia 2020 r. wynika w istocie wspólna dla sędziów sądów powszechnych i Sądu Najwyższego przyczyna braku ich zdolności do orzekania, jaką jest rażąco naruszenie art. 179 Konstytucji RP w procesie ich wyłaniania z udziałem obecnej Krajowej Rady Sądownictwa („neo-KRS”), tj. organu który nie może pełnić swoich konstytucyjnych funkcji. Skarżący podniósł, że bez wpływu na taką ocenę pozostaje orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20) – kwestionujące ww. uchwałę jako tworzącą normę prawną – gdyż jego celem było jedynie zablokowanie dokonywania wykładni prawa, jak i niewykonanie zaleceń zawartych w ww. wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019 r. Z kolei same tylko względy pragmatyczne nie powinny przesądzać o odmiennym traktowaniu sędziów sądów powszechnych powołanych w wadliwej (skrajnie upolitycznionej) procedurze powodującej obniżenie standardu bezstronności i niezależności sądu. W przekonaniu skarżącego obecny brak niezależności KRS w każdym przypadku skutkuje wadliwością procedury powołania na urząd sędziego z takim skutkiem, że sąd z udziałem takiego sędziego będzie nienależycie obsadzony. Uznanie, że akt powołania przez Prezydenta RP jest jedynym czynnikiem przesądającym o skutecznym uzyskaniu statusu sędziego i ma walor „konwalidujący” wcześniejszy brak udziału właściwej Krajowej Rady Sądownictwa, w ocenie skarżącego narusza Konstytucję.

Sąd Okręgowy rozpoznający zażalenie w innym składzie zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo – w sposób wszechstronny i wnikliwy – ocenił, że powołane przez skarżącego we wniosku o wyłączenie sędziego Marcina Winczewskiego okoliczności nie uzasadniają wątpliwości co do jego bezstronności w niniejszej sprawie (art. 49 k.p.c. a contrario). W takiej sytuacji sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych ustaleń i ocen, poprzestając na stwierdzeniu, że przyjmuje je za własne (art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 w zw. z art. 397 § 3 i art. 394^{1a} § 2 k.p.c.; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., II KKN 923/97, OSNC 1999, nr 3, poz. 60). Sąd pierwszej instancji rozpoznający przedmiotowe zażalenie w innym składzie (art. 394^{1a} § 1 pkt 10 k.p.c.) wskazuje w związku z tym, że podziela w pełni rozważania faktyczne i prawne stanowiące podstawę zaskarżonego postanowienia, bez potrzeby powtarzania ich w tym miejscu niniejszego uzasadnienia.

W ocenie Sądu rozpoznającego zażalenie należy dodatkowo zwrócić uwagę, że całkowicie bezpodstawne jest twierdzenie skarżącego, iż w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego zachodzi podstawa do wyłączenia ww. sędziego z mocy samej ustawy (art. 48 § 1 k.p.c.). Przede wszystkim skarżący nie uzasadnił bliżej podstawy zastosowania tej regulacji, poprzestając na powtórzeniu twierdzenia o powołaniu ww. sędziego w sposób niewłaściwy wobec wadliwości postępowania konkursowego przed KRS. Zdaniem Sądu odwoławczego nie jest to jednak równoznaczne z istnieniem którejkolwiek z podstaw wyłączenia sędziego z mocy samego prawa, wymienionych w art. 48 § 1 pkt 1-6 k.p.c., mogącej przez to prowadzić do nieważności postępowania w myśl art. 379 pkt 4 k.p.c. (por. np. postanowienie SN z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 295/13).

Wbrew stanowisku skarżącego w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego, tj. w uchwale z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22 (LEX nr 3329817), wyrażony został pogląd całkowicie odmienny – podzielany w niniejszej sprawie przez Sąd odwoławczy – zgodnie z którym ocena co do sprzeczności składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) wymaga prowadzenia ustaleń według kryteriów określonych w uzasadnieniu uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNC 2020 nr 4, poz. 34), czy wadliwość procesu powoływania prowadzi, **w konkretnych okolicznościach**, do naruszenia standardu

niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – i to nawet wtedy gdy powołanie takie nastąpiło po dniu 23 stycznia 2020 r., kiedy ww. uchwała SN w składzie połączonych Izb została podjęta.

Należy zastrzec, że wskazana uchwała Sądu Najwyższego nie jest wiążąca dla orzekającego w niniejszej sprawie Sądu powszechnego (por. art. 83 § 1 i 87 § 1 w zw. z art. 88 ustawy o SN). Każdorazowo sąd orzekający ma bowiem obowiązek samodzielnego rozstrzygnięcia sprawy (zob. np. wyroki SN z dnia 9 listopada 2012 r., IV CSK 151/12, LEX nr 1275000 i z dnia 24 stycznia 2018 r., I CSK 221/17, LEX nr 2451847). Należy jednak stanąć na stanowisku, że to na tym właśnie Sądzie – jako sędziu krajowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, działającym w ramach swoich kompetencji – spoczywa obowiązek dokonania samodzielnej oceny, czy podniesiony przez stronę zarzut względem udziału sędziego Marcina Winczewskiego w rozpoznawaniu sprawy rzeczywiście mógłby, w świetle przedstawionych przez skarżącego faktów, uzasadniać przyjęcie, że ze względu na udział w nim tego sędziego, tak ukształtowany sąd należałoby uznać za organ niestanowiący niezawisłego i bezstronnego sądu w rozumieniu art. 47 Karty Praw Podstawowych UE, tj. czy obiektywne okoliczności w jakich został on utworzony, oraz jego cechy – także związane ze sposobem powołania jego składu – mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych, w szczególności od bezpośrednich lub pośrednich wpływów władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów, i prowadzić w ten sposób do braku przejawiania przez ten organ (sąd) oznak niezawisłości lub bezstronności (pkt 125, 139-144, 147-151, 160-161, 164 i 171 wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 19 listopada 2019 w sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18; Dz.U.U.E.C.2020/27/6).

W najnowszym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE wyrażono pogląd, że nie każda nieprawidłowość w ramach procedury powołania sędziów może być uznana za stanowiącą tego rodzaju naruszenie. Nieprawidłowość zaistniała przy powoływaniu sędziów w ramach danego systemu sądownictwa skutkować będzie takim naruszeniem, gdy ma ona taki charakter i wagę, że stwarza rzeczywiste ryzyko, iż pozostałe władze, w szczególności władza wykonawcza, będą mogły skorzystać z nienależnych im uprawnień w sposób zagrażający prawidłowości skutku, do którego prowadzi procedura powołania, wzbudzając w ten sposób w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności danego sędziego lub danych sędziów. Stwierdzenie związane z istnieniem naruszenia wymogu dotyczącego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy oraz ze skutkami takiego naruszenia zależeć jednak musi od całościowej oceny określonej liczby okoliczności, które – dopiero rozpatrywane łącznie – przyczyniają się do powstania, w przekonaniu jednostek, uzasadnionych wątpliwości dotyczących niezawisłości i bezstronności sędziów (zob. wyroki TSUE: z dnia 2 marca 2021 r. A.B. i in. [Powołanie sędziów do Sądu Najwyższego – Odwołanie], C#824/18, EU:C:2021:153, pkt 131, 132; a także z dnia 6 października 2021 r. W.Ż. [Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego – Powołanie], C#487/19, EU:C:2021:798, pkt 130 i 152-154). Okoliczność, że organ składający się, w sposób przeważający, z członków władzy ustawodawczej lub wykonawczej lub osób wybranych przez taką władzę – a takim jest obecnie polska Krajowa Rada Sądownictwa – uczestniczy w procesie powołania sędziów, sama w sobie nie wystarcza jeszcze do powzięcia wątpliwości co do niezawisłości sędziów wyłonionych w procesie takiego organu (zob. podobnie wyrok TSUE z dnia 9 lipca 2020 r. (...), C#272/19, EU:C:2020:535, pkt 55, 56). Możliwe jest jednak dojście do innego wniosku, jeżeli w połączeniu z innymi istotnymi czynnikami i warunkami, w jakich dokonano tych wyborów, prowadzić to będzie do powstania takich wątpliwości (wyrok TSUE z dnia 15 lipca 2021 r., Komisja/Polska, C#791/19, EU:C:2021:596, pkt 103).

Jak z tego wynika w orzecznictwie TSUE eksponuje się konieczność podniesienia konkretnych okoliczności wskazujących na to, że systemowe lub ogólne nieprawidłowości odnoszące się do powoływania sędziów w ramach całego systemu sądownictwa rzeczywiście miały konkretny wpływ na to, że sędzia lub sędziowie tego składu orzekającego nie zapewnili gwarancji niezawisłości i bezstronności wymaganych na mocy prawa Unii. Nie jest natomiast wystarczająca sama tylko informacja wykazująca, że orzekający w danej sprawie sędzia został powołany na wniosek organu składającego się, w sposób przeważający, z członków władzy ustawodawczej lub wykonawczej lub osób wybranych przez taką władzę (tak jak w wypadku KRS od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017

r.). Takie stwierdzenie zakłada, w każdym razie, ocenę procedury powołania danego sędziego lub danych sędziów odrębnie dla każdego przypadku (pkt 74-76, 87-88, a w szczególności pkt 98 wyroku TSUE z dnia 22 lutego 2022 r. w połączonych sprawach C#562/21 PPU i C#563/21 PPU; ECLI:EU:C:2022:100).

Istotne dla takiej oceny szczegółowe, opisane wyżej, ustalenia faktyczne zostały w niniejszej sprawie z urzędu poczynione przez Sąd pierwszej instancji, w oparciu o treść powszechnie dostępnych uzasadnień uchwał KRS Nr 593/2019 i Nr 2079/2011, a wynik ich analizy – także w ocenie Sądu odwoławczego – nie pozostawia żadnych wątpliwości, że sędzia Marcin Winczewski kolejnego powołania do pełnienia urzędu (w sądzie wyższej instancji) nie uzyskał na podstawie kryteriów pozamerytorycznych, spełniałby bowiem obowiązujące wymogi wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej procedurze postępowania przed KRS. Wykazał się on pozytywnymi opiniami w ramach bezstronnych wizytacji, świadczących o dobrym przygotowaniu do orzekania w sądzie okręgowym, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek informacji świadczących o powiązaniach z władzą wykonawczą czy ustawodawczą. Dlatego w przypadku tego sędziego w żadnym razie nie można zakwestionować zachowania minimalnego standardu warunkującego postrzeganie sądu z udziałem tego sędziego jako bezstronnego i niezależnego (zob. pkt 52 i 53 uzasadnienia uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Skarżący nie twierdzi zresztą, że jest inaczej, wniosek o wyłączenie sędziego uzasadniając samym tylko faktem powołania go przy udziale KRS w składzie ukształtowanym ww. ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), tj. bez wskazania jakichkolwiek konkretnych okoliczności mogących świadczyć o naruszenia powołanego standardu niezależności i bezstronności.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy – rozpoznający zażalenie w składzie jednego sędziego (art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych [tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.]) – na mocy art. 385 w zw. z art. 397 § 3 i art. 394^{1a} § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Na oryginale właściwy podpis